

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* С. Горова, О. Пестрецова, Ю. Половинчак *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 79
(21 жовтня 2010 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	17
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	21
ПОЛІТИКА	28
ЕКОНОМІКА.....	34

КИЇВ 2010

У ЦЕНТРИ УВАГИ

В. Янукович: Нам треба зупинити корупцію в Україні

Під головуванням Президента України В. Януковича відбулося засідання Національного антикорупційного комітету.

На порядку денному був розгляд законопроектів, положення яких спрямовані на вдосконалення та введення в дію якісно нового механізму запобігання та протидії корупції. Ішлося, зокрема, про такі проекти законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення засад запобігання та протидії корупції»; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»; «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України (щодо вдосконалення процедур здійснення конфіскації)».

Президент нагадав, що ці законопроекти отримали схвальну оцінку на попередньому засіданні Національного антикорупційного комітету (22 квітня ц.р.). Тоді ж було вирішено скерувати їх до Групи держав Ради Європи проти корупції (ГРЕКО) для експертизи на відповідність міжнародним стандартам у сфері запобігання та протидії корупції.

«Ми вже отримали експертні висновки ГРЕКО. У цілому ці висновки містять позитивну оцінку. Тобто наші ініціативи підтримані», – зазначив В. Янукович, додавши, що експерти Ради Європи оцінили законопроекти як істотний крок, який наблизить Українську державу до ефективних європейських стандартів у сфері боротьби з корупцією.

«Нам треба зупинити корупцію в Україні», – наголосив Президент.

У цьому контексті глава держави назвав ще одним важливим питанням (20.10.10. – Ред.) засідання розгляд Національної стратегії щодо запобігання та протидії корупції на 2010–2014 рр., яка визначатиме основні напрями державної антикорупційної політики на вказаний період.

«Цей документ фактично підтвердить політичну волю керівництва держави, представників різних державних установ та громадських організацій, громадських діячів, які займають таку ж принципову позицію. І я сподіваюся, що нам з вами вдасться врешті-решт проводити ефективну державну політику у боротьбі з корупцією, яка сьогодні є загрозою навіть національній безпеці нашої держави», – сказав Президент.

Глава держави наголосив, що проект Національної стратегії також містить напрями та завдання щодо вдосконалення системи публічної служби та адміністративних процедур. У тому числі це стосується посилення доброчесності на публічній службі, покращення доступу громадян до інформації про діяльність органів державної влади. «Це те, чого нам не вистачає для розбудови

громадянського суспільства. Це ті демократичні цінності, які сьогодні – на словах, а нам їх треба запровадити як конкретні механізми у життя», – підкреслив В. Янукович.

Президент також зазначив, що Національна стратегія, окрім того, містить положення щодо вдосконалення системи використання державного майна та бюджетних коштів, системи органів протидії корупції та інституту відповідальності за корупційні правопорушення, оптимізації фінансування політичних партій та виборчих кампаній.

«Це також болюче питання, яке є в суспільстві. І нам до вирішення цього питання треба колись підходити», – зауважив Президент.

Глава держави відзначив, що Національна стратегія встановлюватиме завдання не лише для органів державної влади, а й для інститутів громадянського суспільства, ЗМІ, визначаючи їх активними учасниками антикорупційної діяльності.

«Я впевнений, що лише разом, у співпраці, ми зможемо розраховувати на дієвий результат у цій роботі», – сказав В. Янукович. На переконання Президента, реалізація Національної стратегії дасть змогу підвищити ефективність запобігання та протидії корупції, а також сформувати у громадськості активну позицію в зазначеній сфері.

«Перед нашим комітетом стоять важливі завдання, і я хотів би вас всіх закликати до ефективної роботи і співпраці», – резюмував глава держави *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua). – 2010. – 20.10).*

Совместное заседание Евразийской ассоциации университетов (ЕАУ) и Международной ассоциации академий наук (МАН)

15 октября 2010 г. в г. Москва в рамках V Форума творческой и научной интеллигенции государств-участников СНГ «Инновационное и гуманитарное партнерство – основа динамичного развития стран СНГ» состоялось специальное мероприятие форума – Совместное заседание Евразийской ассоциации университетов (ЕАУ) и Международной ассоциации академий наук (МАН), в котором приняли участие президенты ряда национальных академий наук стран СНГ, ректоры российских и евразийских университетов.

В соответствии с программой заседания состоялись награждения золотыми медалями ЕАУ президентов национальных академий наук стран СНГ – Б. Е. Патона (НАН Украины), Р. М. Мартиросяна (НАН Республики Армения), М. И. Илолова (Академия наук Республики Таджикистан), Г. Дуки (Академия наук Молдовы) и серебряными медалями МАН ректоров университетов, в том числе ректора МГУ – В. А. Садовниченко.

Между Евразийской ассоциацией университетов и Международной ассоциацией академий наук было подписано соглашение (*Российская академия наук (www.ras.ru). – 2010. – 15.10*).

**Текст выступления президента МААН
академика НАН Украины Б. Е. Патона
на заседании V Форума творческой и научной интеллигенции
стран-участниц СНГ**

Глубокоуважаемый Президент Российской Федерации!
Глубокоуважаемые участники Форума!

От имени Международной ассоциации академий наук и от имени Национальной академии наук Украины сердечно приветствую вас на этом важном и престижном Форуме, собравшем видных представителей творческой и научной интеллигенции стран СНГ.

Пользуясь предоставленной возможностью, хочу высказать некоторые соображения по тематике Форума.

Сегодня ряд развитых стран мира рассматривает рост инвестиций в науку как один из ключевых факторов преодоления последствий глобального финансово-экономического кризиса, который еще раз показал, что сырьевая экономика себя исчерпала.

К сожалению, во многих странах СНГ все еще преобладает декларативный подход в части реализации на практике приоритетности науки и инновационного пути развития экономики. В этой связи очень обнадеживающим представляется российский проект по созданию инновационного центра «Сколково». Его успех мог бы не только обеспечить локальный технологический прорыв, но и выполнить роль локомотива в построении инновационной экономики России. Конечно, важно привлечь в Сколково ведущих зарубежных ученых и их достижения, но, все же, представляется, что успешная реализация этого суперпроекта в краткосрочной и долгосрочной перспективе во многом будет определяться масштабом использования потенциала Российской академии наук, Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова и многих других лидеров российской науки и образования. В этой связи важным событием стало подписание Соглашения о сотрудничестве между Российским научным центром «Курчатовский институт» и Фондом «Сколково».

Для построения инновационной экономики нужны высококлассные кадры: ученые, инженеры, рабочие высокой квалификации. В их подготовке имеется немало проблем. Скажу только о высококвалифицированных рабочих. Статистические данные говорят о том, что в Украине их доля в общем количестве рабочих составляет 10 %, в то время как в США ~ 43 %, а в Германии более 50 %.

Поэтому для нас важной является подготовка квалифицированных рабочих. Нужно возродить школу профтехобразования и класс техников. Учитывая, что завтра в рамках Форума состоится совместное заседание Евразийской ассоциации университетов и Международной ассоциации академий наук, остановлюсь только на следующем. Нам необходимо незамедлительно принять неординарные меры по повышению престижа упомянутых профессий и мотивации молодежи работать в науке и заниматься инновациями. Очевидно, для этого придется проявить политическую волю. Из нашей общей истории известно, что в марте 1946 г., когда СССР лежал в руинах, советское правительство приняло ряд постановлений, содержащих беспрецедентные по тем временам меры по строительству новейших предприятий и улучшению материального положения работников науки. Безусловно, это способствовало успешному выполнению грандиозных атомного и космического проектов.

Хочу с большим удовлетворением сказать о совместной работе по подготовке российско-украинского пособия по истории.

Далее. Год науки и инноваций нельзя рассматривать как разовую кампанию. Он должен стать прологом эры науки и инноваций в нашем Содружестве.

Желаю участникам Форума плодотворной работы и дальнейших творческих успехов.

Благодарю за внимание.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.

Украинско-российские научные связи в отзывах СМИ

Для Украины, как и других стран с переходной экономикой, производственная автаркия и создание замкнутых производственных циклов становятся невозможными из-за высокой стоимости научных исследований и технологического оборудования, постоянного увеличения количества жизненно необходимых технологий, а также сокращения сроков износа при использовании наукоемкой продукции. В этом смысле международная производственная кооперация и научно-техническое сотрудничество служат методом распределения возрастающих затрат, а также формой концентрации научно-технических достижений и квалифицированной рабочей силы. Украина, имея активно действующий научный, технический потенциал и производственные мощности, обладает всеми условиями, необходимыми для участия в международной кооперации.

Следует подчеркнуть, что в современных условиях, когда процесс адаптации как Украины, так и России, к глобальным тенденциям технологической интеграции находится на начальной стадии, интеграция в мировую инновационную систему является важным фактором развития национальной сферы высоких технологий. Международное научное и инновационно-технологическое сотрудничество оказывает положительное влияние на конкурентоспособность предприятий и продвижение современных передовых технологий на внутренние рынки. В этом плане для Украины особую роль традиционно играет степень развития научных связей с Российской Федерацией.

Обозреватели СМИ отмечают, что, несмотря на искусственно продуцируемую политическую напряженность в отношениях, существовавшую до недавнего времени, научные и экономические связи между Украиной и Россией сохранились, а в ряде отраслей они являются ключевым фактором развития производства.

Ныне для Украины и России актуальной задачей является критический анализ возможностей научного и научно-технического сотрудничества, которое и сегодня является одним из важнейших составляющих двусторонних отношений. Разрыв же украинско-российских связей грозит сужением фронта НИОКР, уменьшением загрузки высокотехнологических предприятий, потерей научно-технической специализации, сужением присутствия на рынках высокотехнологической продукции, деградацией научно-технического потенциала.

К настоящему времени накоплена достаточная правовая база научного и научно-технического сотрудничества между странами. Она включает десятки межгосударственных, межправительственных, межведомственных соглашений, в т. ч. межправительственное соглашение о научно-техническом сотрудничестве от 27.08.1996 г. На третьем заседании Комитета по вопросам экономического сотрудничества Украинско-российской межгосударственной комиссии в 2008 г. определены приоритетные направления стратегического сотрудничества, в том числе сотрудничество в области атомной энергетики, авиастроения, космической деятельности, нанотехнологий. За истекшее время задачи сотрудничества в рамках отдельных направлений корректировались в связи с изменением политических и экономических условий.

В сфере атомной энергетики, например, предусмотрено продление ресурса действующих и строительство новых АЭС, производство ядерного топлива, освоение месторождений урана и циркония, участие Украины в деятельности международного центра по обогащению урана в Ангарске. Пять из восьми стадий цикла производства ядерного топлива Украина реализует в кооперации с РФ и Казахстаном.

В настоящее время значительная часть общих разработок ученых Украины и России сосредоточена в ракетно-космической и авиастроительной сферах производства. При этом в рамках двусторонних связей осуществляется около 40 %

и более научных исследований.

Так, первая Национальная космическая программа Украины включила проекты развития и модернизации космических технологий и оборудования, которые впоследствии получили свое развитие и продолжение во второй и третьей национальных программах. Российско-украинские научно-технические связи существенно благоприятствуют реализации этих национальных программ. В частности, совместная программа Российской академии наук и Национальной академии наук Украины по фундаментальным космическим исследованиям с использованием автоматических космических аппаратов предусматривает научные исследования Земли из космоса и физических процессов в околоземном пространстве (наблюдение за космическими телами Солнечной системы, дистанционное зондирование Земли, прогнозирование землетрясений), а также разработку общей спутниковой системы передачи данных и национальной наземной инфраструктуры с целью получения информации и управления космическими комплексами. Важное значение для ученых обеих стран имеют исследования в области космической биологии и физиологии.

Украинско-российское научное сотрудничество дает свои положительные результаты. В частности, на базе совместно разработанных ракетносителей «Зенит» и «Циклон» создан трехступенчатый «Зенит-3». Третья ступень представляет собой модифицированную ступень российского носителя «Протон» с многоразовым включением маршевого двигателя, обеспечивающего повышенные энергетические свойства аппарата с возможностью вывода космических комплексов большой массы на высокие круговые и эллиптические орбиты. Благодаря сотрудничеству с российскими конструкторами и производителями на базе МБР СС-18 создан проект ракетносителя «Днипро», стала возможной разработка носителей «Циклон-2К» и ракетно-космического комплекса на базе «Циклон-4».

Кроме того, научно-техническое сотрудничество Украины и России (совместно с Норвегией и США) осуществляется в рамках межгосударственных проектов Sea Launch и Global Star, в которых используется ракетноситель «Зенит». Это совместная разработка, созданная общими усилиями КБ «Южное» и производственными мощностями «Южмаш» в сотрудничестве с предприятиями России. Целью реализации первого проекта (Sea Launch) – производство и запуск ракет со специальной морской платформы, расположенной в экваториальной зоне Тихого океана. Подобный запуск делает возможным получение существенных энергетических преимуществ, поскольку используется линейная скорость вращения Земли вокруг своей оси, составляющая на экваторе 463 м/сек. В рамках этого же проекта планируется выведение космического аппарата американских компаний Space Systems/Loral и Boeing. Доля Украины в этом многостороннем проекте – 15 %, России – 25, Норвегии – 20, США – 40 % общей стоимости всего проекта. Проект Global Star включает коммерческие запуски космических аппаратов. Участие в нем уже приносит первые плоды, что существенно

способствует дальнейшему развитию кооперации между Россией и Украиной в области производства ракетоносителей.

Также Национальное космическое агентство Украины принимает участие в научном проекте по космическому материаловедению «АОУС-Фотон» в рамках федеральной космической программы Российской Федерации, исследованиях «Коронас-Ф» (благодаря этим исследованиям установлена зависимость мощности колебаний яркости Солнца от колебаний в атмосфере). Украинские и российские исследователи разрабатывают бортовую исследовательскую и контрольно-проверочную аппаратуру космических аппаратов «Сич», принимают участие в международном проекте «Интербол», сотрудничают в области глобальных навигационных спутниковых систем (ГНСС) с использованием российской системы «ГЛОНАСС».

Важным приоритетом двустороннего сотрудничества в целях изучения космического пространства является реализация «Долгосрочной программы российско-украинских исследований и экспериментов на российском сегменте международной космической станции (МКС)», работа над проектом космического 10-метрового радиотелескопа «Радиоастрон» и другие.

Следует также отметить, что 13 октября 2010 г. состоялось восьмое заседание подкомиссии по вопросам сотрудничества в сфере космической промышленности Комитета по вопросам экономического сотрудничества Украинско-российской межгосударственной комиссии. На заседании Подкомиссии были подведены итоги выполнения предыдущих договоренностей и обсуждены вопросы: приоритетного проекта единого координатно-временного обеспечения России и Украины на базе российской Глобальной навигационной спутниковой системы ГЛОНАСС, сотрудничества по выполнению научных экспериментов на российском сегменте МКС, проведения фундаментальных научных исследований и дистанционного зондирования Земли, совместного использования средств НЦУИКС. По результатам заседания подписан протокол, в котором предусмотрены мероприятия по дальнейшему развитию сотрудничества по вышеизложенным направлениям и дано поручение отработать вопрос о подготовке украинского космонавта для полета в космос на российском корабле и его участия в долгосрочной работе на российском сегменте МКС.

Новый импульс получило украинско-российское сотрудничество в авиастроении. В частности, после трехлетнего перерыва возобновилась работа по созданию самолета Ан-70. На московском авиакосмическом салоне «МАКС-2009» 18 августа 2009 г. министры обороны двух стран подписали протокол о внесении изменений в действующее межправительственное соглашение о дальнейшем сотрудничестве в обеспечении создания серийного производства и поставок в эксплуатацию оперативно-тактического военно-транспортного самолета Ан-70 и транспортного самолета Ан-70Т с двигателями Д-27. Сроки завершения государственных испытаний и начала серийного производства самолета намечены на 2011 г.

Вместе с тем в сотрудничестве Украины и РФ в авиационной сфере возникают вопросы, касающиеся прав на интеллектуальную собственность. Например, двигатель АИ-222-25 днепропетровского КБ «Прогресс», предназначенный для российского многоцелевого самолета Як-130, прошел государственные испытания, но акт о его принятии не подписан, поскольку российская сторона не рассматривает агрегаты к этому двигателю в качестве объектов интеллектуальной собственности. Есть проблемы с признанием российской стороной ряда украинских технологических ноу-хау в производстве авиационных изделий, разработанных в российских КБ. Эти примеры подтверждают необходимость урегулирования прав на интеллектуальную собственность при осуществлении общих проектов в сфере авиа- и двигателестроения.

Приоритетным же направлением научно-технического сотрудничества Украины и России является координация исследований в области создания нанотехнологий. В этой связи особо отмечается подписание Национальной академией наук Украины соглашения с Объединенным институтом ядерных исследований (г. Дубно), учредителями которого являются 18 государств, о создании Межгосударственного центра нанотехнологий стран-членов СНГ. Как подчеркнул в своем докладе «Об основных итогах деятельности в 2009 г. и перспективах развития НАН Украины» на сессии общего собрания 13 мая 2010 г. президент НАН Украины Б. Патон, «развитие в этом центре совместных исследований, использование соответствующих технологических и просветительских возможностей является важным заданием нашей академии на ближайшую перспективу».

Касаясь других направлений научного сотрудничества двух стран, Б. Патон проинформировал, что «в октябре прошлого года мы провели уже второй украинско-российский семинар по научному обеспечению развития атомной энергетики двух стран. Завершается и общее с РАН согласование проекта Межгосударственного соглашения о создании и статусе Международного центра астрономических и медико-биологических исследований. Мы планируем в этом году провести в Киеве совместное заседание президиумов НАН Украины и РАН, на котором кроме рассмотрения актуальных для обеих академий научных вопросов предусматривается и подписание обновленной редакции действующего договора о сотрудничестве. В следующем году, когда будет отмечаться 300-летие М. В. Ломоносова, такое совместное заседание должно произойти в Москве».

Активизируется двустороннее сотрудничество и в гуманитарной сфере. В частности, именно с рассмотрения вопросов сотрудничества в сфере науки начало свою работу заседание подкомитета по гуманитарному сотрудничеству Российско-Украинской межгосударственной комиссии, на котором председательствовали министры образования и науки двух стран, состоявшееся 7 апреля нынешнего года в Москве.

Украина и Россия подписали соглашение о первоочередных мерах по

развитию научно-образовательного сотрудничества на 2010–2012 гг. Министр образования и науки Украины Д. Табачник сообщил, что «главным содержанием этого соглашения является наращивание сотрудничества в сфере образования и науки по направлениям, представляющим взаимный интерес, путем совместной подготовки и реализации двусторонних проектов». Д. Табачник проинформировал, что министерства образования и науки Украины и России создадут три совместные рабочие группы по изучению актуальных вопросов в научной сфере. По его словам, «первая группа будет заниматься мониторингом качества образовательных услуг в филиалах высших учебных заведений России на территории Украины, и в филиалах украинских вузов – на территории Российской Федерации». Министр проинформировал, что две другие рабочие группы будут работать над общими для обеих стран проблемами по вхождению в Болонский процесс (адаптация наших национальных стандартов, сохранение образовательного потенциала, который не противоречит Болонскому соглашению), а также по увеличению количества студентов, проходящих подготовку в высших учебных заведениях Украины и России.

Также в соответствии с Соглашением в 2011 г. планируется проведение Дней образования и науки Украины в Российской Федерации, а в 2012 г. такие дни Россия проведет в учебных заведениях Украины. «Это в свою очередь предусматривает проведение совместных студенческих форумов, проведение которых, к сожалению, было прервано», – отметил Д. Табачник.

Кроме того, Соглашение предусматривает продолжение работы по совершенствованию и актуализации договорно-правовой базы украинско-российского сотрудничества в области образования и науки. В частности, стороны планируют активизировать сотрудничество между университетами. Ныне 115 вузов Украины постоянно сотрудничают по двусторонним договорам с 472 вузами и научными учреждениями России.

Обращают СМИ внимание и на то, что дальнейшее развитие приобрели конкурсы общих проектов с паритетным их финансированием со стороны НАН Украины и иностранных партнеров. Отмечается, в частности, успешное завершение первого двухгодичного цикла таких проектов с Российским фондом фундаментальных исследований. И уже в этом году подведены итоги очередного конкурса на последующий период (на отмеченный конкурс заявок был принят 291 проект. По результатам экспертной оценки проектов сторонами были отобраны, согласованы и совместно рекомендованы к финансовой поддержке 47 проектов).

Положительно сказываются на развитии украинско-российских научных связей и проведение ежегодных Форумов творческой и научной интеллигенции государств-участников СНГ. С 2006 г. форумы прошли в Москве, Астане, Душанбе и Кишиневе. Пятый форум творческой и научной интеллигенции государств-участников СНГ прошел 14–15 октября 2010 г. в Москве.

Тема нынешнего форума, в котором приняло участие свыше 500 представителей всех стран Содружества, – «Инновационное и гуманитарное

партнерство – основа динамичного развития стран СНГ» – была выбрана, исходя из решения Совета глав государств СНГ провозгласить 2010 г. Годом науки и инноваций в Содружестве.

На форуме обсуждались вопросы развития профессиональных контактов в сфере образования, науки, культуры, массовых коммуникаций, спорта, туризма. Особенное внимание было уделено совместным проектам в сфере науки и инноваций, программам и проектам Года историко-культурного наследия в СНГ (пройдет в 2011 г.), а также будущему 20-летию СНГ.

Шестой форум творческой научной интеллигенции государств-участников СНГ было решено провести в Украине, в г. Киев.

В заключение можно отметить, что Украина и Россия могут, объединив усилия, эффективно и с пользой для себя участвовать в европейских высокотехнологических проектах и программах, на основе которых страны ЕС будут в посткризисный период разворачивать новые производства. Например, Украина совместно с Россией могла бы принять участие в проекте ITER стоимостью 10 млрд евро по созданию термоядерного источника недорогой и экологически чистой электроэнергии. Но, к сожалению, реализация подобных совместных проектов и взаимовыгодная кооперация во многом зависят вовсе не от ученых, конструкторов и инженеров.

В целом же следует отметить, что с усилением технологического развития, внедрением высоких технологий в сферах человеческой жизнедеятельности возрастает потребность в расширении научного и производственно-технологического сотрудничества Украины с другими странами, и, едва ли не в первую очередь, с Российской Федерацией.

Ныне в Украине существует множество научных и технических разработок, способствующих дальнейшему развитию полноценного сотрудничества с Российской Федерацией в научно-промышленной сфере, а также торговле наукоемкими товарами и интеллектуальной собственностью. В то же время на данный момент объемы украинско-российского сотрудничества и кооперация в научной, а также производственной сферах незначительны и осуществляются в немногих отраслях.

Для обоих государств бесперспективна ориентация на производственно-технологическую автаркию. Очевидно, в какой-то мере она может быть оправдана лишь в сфере развития ВПК, поскольку речь идет о независимых государствах со своими интересами в области национальной безопасности, однако несомненно ущербна в сферах с уже сформировавшимися связями производственно-технологической кооперации, а также там, где такая кооперация имеет существенные инновационные перспективы, поскольку без нее ухудшается потенциал конкурентоспособности как Украины, так и России.

Таким образом, и в Украине, и в России должно произойти смещение стратегических акцентов сотрудничества с традиционных индустриальных сфер к сферам новейших наукоемких технологий. К тому же обе страны имеют

значительные возможности для реализации потенциала инновационных разработок и полноценного производственно-технологического сотрудничества в геостратегических масштабах.

Кроме того, по мнению экспертов, необходимы научно обоснованные разработки прогнозных проектов взаимодействия науки, промышленности (бизнеса) и государства между РФ и Украиной, которые могут быть составными элементами государственных технологических прогнозов развития экономики с учетом кооперационных связей, что позволит принимать обоснованные стратегические решения при формировании экономической и инновационной политики как отдельного государства, так и в рамках межгосударственного сотрудничества.

Ю. Половинчак, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.

Інтеграційні перспективи

Події останнього часу знову актуалізували питання про перспективи зближення України з ЄС. Зокрема, серед питань, що обговорювалися Президентом України під час зустрічі з керівництвом ЄС в ході візиту В. Януковича до Брюсселю – прискорення укладання угоди про асоціацію з ЄС, переговори про безвізовий режим і створення зони вільної торгівлі, переговори щодо якої з перемінним успіхом ведуться з 2008 р.

Як повідомила представник Єврокомісії А. Філоте, Президент Єврокомісії Ж. М. Баррозу та Президент України В. Янукович домовилися, що угоду про асоціацію Європейський Союз і Україна підпишуть не раніше 2011 р. «Була досягнута домовленість між Януковичем і Баррозу під час їхньої останньої зустрічі, що найбільш рання імовірна дата підписання – 2011 р.», – сказала вона.

Представник Єврокомісії зазначила, що дата підписання угоди повністю залежатиме від прогресу в переговорах між двома сторонами. За її словами, йдеться переважно про «дуже складні технічні питання», які належать переважно до намірів створити глибоку і всеохоплюючу зону вільної торгівлі.

Переговорів з Україною про зону вільної торгівлі, що має стати складовою нової угоди про асоціацію між Україною та ЄС, стосувалися і заяви міністрів закордонних справ Чехії, Польщі та Швеції. У листі до глави українського МЗС К. Грищенка єврослужбовники визнали, що переговори з Україною щодо угоди про вільну торгівлю (DCFTA) фактично зайшли в глухий кут. «Глухий кут у переговорах щодо DCFTA виключає можливість подання нових пропозицій для співпраці східним партнерам ЄС», – зазначили дипломати. «Це також утримує деякі західні країни від позитивного контакту зі Сходом і завдає шкоди нашій позиції в бесідах з партнерами із ЄС щодо співпраці Євросоюзу з Україною», –

наголосили вони.

На думку міністрів закордонних справ Польщі, Чехії та Швеції (Р. Сікорського, К. Шварценберга і К. Більдта), DCFTA не має розглядатися як окрема угода, оскільки вона є невід'ємною частиною угоди про асоціацію України з ЄС. «До DCFTA слід ставитися як до пакета необхідного законодавства та реформ, який Україна повинна прийняти, а не вести з цього приводу переговори», – впевнені автори листа.

Фактично зазначений лист окреслює в досить ультимативній формі позицію ЄС, суть якої – неприйняття точки зору України, яка розглядала угоду про ЗВТ як самостійний документ і намагалася нав'язати таке бачення ЄС. Очевидно, що саме ця обставина стала однією з основних серйозних розбіжностей України з ЄС, так само як зрозуміло, що ці розбіжності мають головним чином економічний характер. Угода про зону вільної торгівлі, яку при пакетному підході, як наполягає європейська сторона, Україна повинна прийняти автоматично, без можливості обговорення, містить ряд неприйнятних для нас положень саме з точки зору економіки.

Враховуючи особливості нинішньої економічної ситуації – фактичне припинення економічного зростання в ЄС через переповненість внутрішніх ринків збуту – перед Євросоюзом гостро стоїть питання про їхнє розширення. Тому безумовна згода України на умови ЗВТ із Євросоюзом загрожує завоюванням українського ринку конкурентоспроможною продукцією країн Європи. Винятком може стати виробництво в сировинних і напівсировинних галузях, утім, вільний доступ української продукції навіть сировинних галузей на європейські ринки в ситуації ЗВТ також не гарантований.

Крім того, основною умовою функціонування ЗВТ є використання між країнами-підписантами єдиної номенклатури опису і кодування товарів за збереження інституту власних стандартів якості товарів. Члени ЄС уже давно поклопоталися про єдину номенклатурну класифікацію і «закрили» авторськими правами на торговельні марки назви практично всіх видів вироблюваної продукції. Як зауважують оглядачі, на практиці це означає, що Україна в межах ЗВТ не зможе продавати у ЄС практично жоден товар під тією назвою, під якою він відомий українському споживачеві. Для виходу на європейський ринок багатьом українським підприємствам доведеться провести ребрендинг. Постачати продукцію на європейський ринок зможуть лише ті підприємства, товари яких відповідають європейським стандартам EN або світовим ISO. Інакше ЗВТ матиме на певний час «однобічну прохідність»: український ринок буде відкритий для товарів із ЄС, а ринок ЄС – закритий для товарів з України.

Тож Україні слід визначитися з тими напрямками і галузями, які можуть бути настільки конкурентоспроможними на зовнішніх ринках, що це дасть змогу принаймні вирівняти торговий баланс із Євросоюзом (Україна споживає набагато більше імпортованих товарів із ЄС, аніж продає в Європу, – європейський імпорту переважає український експорт майже на 30 %).

Зрозуміло, що українська влада, тим більше нинішня, чий базовий електорат та основні спонсори значним чином представляють реальний сектор української економіки, не погоджується з такою постановкою питання європейськими партнерами. Позиція України з економічних питань у рамках переговорів про асоціацію з ЄС із приходом до влади Партії регіонів, як і слід було чекати, стала жорсткішою.

Прикладом цього можна назвати реакцію глави українського уряду на заяву міністрів іноземних справ країн ЄС. Прем'єр-міністр України М. Азаров висловив переконання, що угода про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС має бути підписана виключно на рівноправних умовах. «Ми наполягаємо, щоб угода про створення зони вільної торгівлі була без жодних обмежень та вилучень і надавала рівноправні можливості для обох сторін. Або у нас буде угода про створення зони вільної торгівлі на рівноправних засадах, або її не буде взагалі. У нас є з ким торгувати у світі на умовах СОТ», – наголосив М. Азаров.

Дещо м'якше звучать заяви та прогнози інших високопосадовців. Так, віце-прем'єр-міністр С. Тігіпко повідомив, що найближчим часом Україна може відновити переговори про створення зони вільної торгівлі з Євросоюзом. «Я впевнений, що найближчим часом ми запропонуємо європейцям практично розблокування переговорів про зону вільної торгівлі, яка входить в угоду про асоціацію, і вже є такі пропозиції», – зазначив віце-прем'єр. Водночас він також підкреслює, що «такі дискусії будуть нелегкими, тому що ми теж не хочемо відкривати ринок в односторонньому порядку».

Неформальний саміт Україна-ЄС, який нещодавно відбувся в Ялті, знову порушив питання про строки та перспективи підписання Києвом угоди про зону вільної торгівлі та асоціацію з Європейським союзом. Важливе питання також – спрощення візового режиму для українців та доступ до європейських освітніх та наукових програм. Відкриваючи Ялтинську зустріч, Президент України В. Янукович у своєму виступі «Україна у світі, що змінюється» знову наголосив, що Україна сама вибиратиме темпи, методи і форми інтеграції з Європейським Союзом згідно з національними інтересами. Він також заявив, що пропоновані ЄС умови створення зони вільної торгівлі мало прийнятні для України, оскільки пов'язані зі значними видатками і одночасно втратами державного бюджету.

У експертних оцінках щодо чергового пробуксовування переговорів із ЗВТ можна виділити дві позиції. Західні фахівці непоступливість української сторони у питаннях захисту власної економіки розглядають як підставу для висновку про те, що вступ до ЄС перестав бути метою України. Вітчизняні «євроромантики» і за сумісництвом опоненти уряду наполягають на тому, що таким чином влада намагається прикрити провали на євроінтеграційному напрямі. Так, керівник Центру спільних дій О. Рибачук вважає, що такі сигнали виходять від «пропагандистської машини влади, яка зараз змінила риторику, коли прозвучала чергова заява із Брюсселю, що угода про асоціацію Україна-ЄС на саміті 22 листопада підписана не буде».

Проте загалом експерти підтримують європрагматизм українських чиновників. За оцінкою політолога А. Єрмолаєва, ідеться не стільки про відмову від тих чи інших цілей української влади, скільки про можливість її обмеження, які формулює сам ЄС, що переживає непрості часи. Другий чинник – можливість української економіки. «Якби ми підійшли до цих переговорів станом на 2010 р. з економікою конкурентоздатною, з сучасними стандартами технологій, з сертифікованою продукцією наших експортних галузей, зокрема в АПК, то питань не було б. Але станом на сьогодні нам доводиться торгуватися, шукати те, про що зараз говорять політики і говорить глава держави – потрібно шукати дійсно компроміси, інакше таке прямолінійне прийняття всіх правил, які зараз нам нав'язуються, може дошкульно вдарити по нашій економіці», – наголошує експерт.

А. Єрмолаєв цілком справедливо наголошує, що інтеграція до ЄС не може бути національною самоціллю, оскільки для нас метою є збереження національного розвитку в умовах глобалізації. При цьому слід враховувати особливості світової економіки. З одного боку, кризі вперто пророкують ще другу і третю хвилі, і дошкульного удару може бути нанесено саме ЄС. Це може стати не лише своєрідним іспитом для економіки, а й тестом на ефективність обраної моделі інтеграції за великим рахунком. Інший момент – починається нова конкуренція за країни, що розвиваються, оскільки в нових центрах зростання, таких як Китай, Індія, є перенакопичення капіталу та є бажання інвестувати в ринки, що розвиваються. Це для нас серйозна історична можливість, хоч і коротка за часом, але реальна. Можна відзначити й інший тренд: починається поступове згортання потужних західних компаній на азійських ринках, виходячи з того, що там зростає рівень життя, висуваються нові вимоги до роботодавців. Тому ми маємо на сьогодні шанс працювати і з європейськими інвесторами, і водночас максимально використати цей момент кон'юнктури країн, що розвиваються.

Тому дійсно ми на сьогодні маємо дуже високу активність української дипломатії, України і в східному напрямку, і з центрами зростання. Це абсолютно не суперечить стратегічному вибору – європейській інтеграції. Але ми маємо знайти ту формулу, за рахунок якої ми проведемо модернізацію. Інакше від Європи ми нічого не дочекаємося, крім чергової технічної допомоги на чергову документацію.

«Відкрити ринки для іноземних товарів і нічого не отримати натомість – це не наш шлях...» – зазначає у свою чергу генеральний директор Центру міжнародних та порівняльних досліджень А. Орел. Як вихід із глухого кута експерт бачить два варіанти. «Перший – знизити амбіційність завдань... Можливо, понизити планку очікувань і виділяти з усієї тематики переговорів лише ті галузі, де досягнення компромісу є реальним». Інший варіант, який пропонує експерт, – узагалі відмовитися від намірів створити зону вільної торгівлі з ЄС. «Почекати певний час, доки українська економіка вийде на новий рівень розвитку, зміцниться і буде спроможною до ЗВТ з ЄС із мінімумом втрат», – пропонує А. Орел.

Така позиція перегукується із рекомендаціями посла Польщі в Україні Я. Ключковського, який закликає владу України активніше використовувати досвід Польщі у створенні зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Посол нагадав, що Польща уклала угоду про зону вільної торгівлі з ЄС ще в 1992 р., але запроваджувала її в життя поступово, аж до вступу до Євросоюзу: у загальноєвропейський ринок промислового виробництва Польща влилася в 1999 р., а її сільгоспринок відкрився для Європи лише в 2004 р.

Варто також звернути увагу на важливе уточнення: Я. Ключковський підкреслив, що для Польщі зона вільної торгівлі була, у першу чергу, інструментом реформування економіки та її приведення до міжнародних стандартів, а не підтримки і консервації в наявному стані. Україні, щоб інтегруватися в Європу, необхідно спочатку сформувати конкурентоздатну, ефективну економіку.

З 4 по 8 жовтня у Києві відбувся черговий раунд переговорів між Україною та ЄС щодо ЗВТ. Цей переговорний етап має бути останнім перед щорічним Самітом Україна-ЄС, який відбудеться 22 листопада в Брюсселі. 6 жовтня 2010 р. Прем'єр-міністр М. Азаров заявив, що на сьогоднішній день Україна та Європейський Союз мають компромісне рішення щодо угоди про асоціацію та вільну торгівлю. За його словами, угода про вільну торгівлю між Україною та ЄС буде підготовлена до чергового Саміту Україна-ЄС, який відбудеться 22 листопада в Брюсселі.

20 жовтня у Європарламенті відбулися дебати щодо ситуації в Україні. Сьогодні, 21 жовтня, віце-президент Європейської комісії та верховний представник ЄС у справах зовнішньої політики та політики безпеки К. Ештон виступила перед депутатами Європарламенту щодо стану відносин між ЄС та Україною після останнього раунду переговорів стосовно створення зони вільної торгівлі.

Очікувалося прийняття резолюції, яка мала стосуватися, наприклад, таких питань, як амбіції України щодо членства в ЄС, нещодавні конституційні зміни та ситуація зі свободою преси в Україні. Шість груп Європарламенту запропонували свої проекти резолюції, після чого чотири групи змогли домовитися про компромісний варіант документа. Враховуючи ситуацію, депутат Х. Свобода (Прогресивний альянс соціалістів та демократів, Австрія) виступив із пропозицією відкласти голосування. Його пропозицію також підтримав лідер європейських консерваторів М. Камінськи. «Це буде мудро з нашого боку: відкласти голосування на наступну сесію», – сказав депутат. За таку пропозицію під час голосування на сесії у Страсбурзі висловилися 317 депутатів, проти – 270. Отже, Європарламент відклав розгляд резолюції по Україні на наступну сесію, яка має відбутися 10–11 листопада у Брюсселі. Можливо, європарламентарі сподіваються на те, що визначитись з позицією щодо нашої держави їм допоможуть результати місцевих виборів в Україні 31 жовтня...

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин вважає, що для захисту прав опозиції не потрібен спеціальний закон.

Відповідаючи на запитання журналістів під час брифінгу 20 жовтня, В. Литвин висловив думку про недоцільність прийняття такого закону. «Ухвалення закону про опозицію буде рівнозначно тому, щоб створювати гурток хорového співу в оперному театрі, бо жодна цивілізована країна світу не має закону про опозицію», – сказав він.

За словами керівника парламенту, у цивілізованих країнах «є розуміння реалій, що всі фракції, всі депутати, представлені в парламенті, є представниками народу, і вони повинні мати право реалізувати своє бачення в частині постановки питання, їх обґрунтованості, щодо тих чи інших пекучих проблем суспільства» (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 20.10*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин запевняє, що питання про проведення чергових парламентських виборів буде вирішено у правовому річизці.

Він нагадав, що члени ЦВК звернулися з цього приводу за роз'ясненнями до Конституційного Суду, «і, очевидно, таке роз'яснення буде».

В. Литвин також сказав, що парламент включив до порядку денного та направив до Конституційного Суду законопроект про внесення змін до Конституції України, яким, зокрема, встановлюються строки проведення чергових виборів Верховної Ради та Президента України.

Голова Верховної Ради зазначив, що до винесення Конституційним Судом вердикту щодо цього законопроекту є можливість внести зміни до термінів проведення виборчої кампанії. «Якщо навіть не буде роз'яснення щодо дати виборів до прийняття рішення Конституційним Судом по суті, у нас є інші можливості врегулювати терміни виборчої кампанії, зробити їх такими, щоб до цього часу ми встигли прийняти рішення щодо внесення змін до Конституції 300 голосами», – сказав він (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 20.10*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин зазначає, що представники опозиції шукають приводи для загострення політичного конфлікту в країні.

В. Литвин підкреслив, що до порядку денного роботи Верховної Ради 20 жовтня були включені всі питання, які пропонувалися до розгляду представниками опозиційних фракцій. «Усе те, що стосувалося пропозицій

опозиції, абсолютно повністю реалізовано», – наголосив він.

В. Литвин назвав ряд законопроектів і постанов, підготовлених представниками опозиції, зазначивши, що, незважаючи на відсутність висновків профільних комітетів щодо деяких з них, він наполіг на включенні цих документів до порядку денного.

Крім цього, нагадав керівник парламенту, 18 жовтня на засіданні Погоджувальної ради він запропонував не порушувати традиції, що склалися, у частині можливості представників фракцій, які не входять до більшості, складати у середу порядок денний, а також визначати, кого з урядовців запрошувати до парламенту, і формулювати перелік запитань до членів Кабінету Міністрів під час години запитань до уряду.

В. Литвин також зазначив, що він пропонував, аби представники опозиції мали можливість для альтернативного виступу для донесення своєї точки зору під час розгляду питань, «які мають системний, загальнодержавний характер», а також «не порушувати статус-кво відносно представництва у комітетах, оскільки на сьогодні з 26 комітетів 14 очолюють представники опозиції» (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 20.10).*

Председатель Верховной Рады В. Литвин, его первый заместитель А. Мартынюк и заместитель Н. Томенко с 16 октября стали внефракционными депутатами парламента. Об этом свидетельствует информация официального сайта Верховной Рады.

Согласно данным сайта парламента, все члены президиума вышли из своих фракций (В. Литвин из фракции Блока В. Литвина, А. Мартынюк из фракции Коммунистической партии, а Н. Томенко из фракции Блока Ю. Тимошенко) 16 октября – в день опубликования и вступления в силу новой редакции закона о Регламенте Верховной Рады, принятого 8 октября.

«Председатель Верховной Рады Украины, первый заместитель и заместитель Председателя Верховной Рады Украины не входят в состав депутатских фракций», – говорится в ч. 3 ст. 59 действующей редакции Регламента.

По состоянию на 20 октября, в состав парламентской фракции Партии регионов входит 180 депутатов, БЮТ – 121, Блока «Наша Україна – Народна самооборона» – 71, Коммунистической партии – 26, БЛ – 20. Сейчас внефракционных в ВР 32 депутата (*Експерт-центр (www.expert.org.ua). – 2010. – 20.10).*

20 жовтня у розмові з журналістами заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко сказав, що зміни до Закону «Про Регламент Верховної Ради України», які визначають позафракційний статус керівництва Верховної Ради, не заважатимуть йому працювати як представнику української,

європейської опозиції.

М. Томенко зазначив, що, дійсно, у зв'язку з приведенням Регламенту Верховної Ради у відповідність до старої-нової Конституції відновлена дія норми попереднього Регламенту, згідно з якою Голова, перший заступник та заступник Голови Верховної Ради не можуть бути членами депутатських фракцій та депутатських груп.

Водночас М. Томенко наголосив, що «не Регламент, а власна позиція кожного депутата визначає зміст його діяльності». «Тому зміни до Регламенту, які перетворили мене на позафракційного, не заважатимуть мені працювати як представнику української та європейської опозиції», – підкреслив він (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 20.10*).

Коментуючи блокування фракцією БЮТ роботи парламенту, заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко сказав: «Сьогодні був шанс знайти компроміс між більшістю і меншістю стосовно розгляду резонансних питань, що їх пропонувала опозиція». «Натомість, у силу різних обставин, сьогоднішня робота зірвана», – констатував він.

Водночас, на думку М. Томенка, якщо і надалі ситуація буде розгортатися таким чином, то фракцію Блоку Ю. Тимошенко будуть витіснити в так звану радикальну, непримиренну, неінтелектуальну опозицію. «Натомість інші політичні сили, що представлені у парламенті, будуть застерігати місце для послідовної, принципової і змістовної опозиції», – зазначив він.

«Саме тому я завжди був прихильником того, що на сесії треба вести боротьбу законопроектами і своєю позицією, а не блокуванням і недопущенням засідань», – сказав віце-спікер, наголосивши, що «сьогоднішнє блокування Верховної Ради не додало ні авторитету опозиції, ні користі суспільству» (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 20.10*).

Комітет з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

Законопроектом (реєстр. № 7065) пропонується врегулювати відносин дозвільних органів та суб'єктів господарювання, пов'язаних з видачею документів дозвільного характеру, відповідно до норм Закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

На засіданні автор проекту – народний депутат Н. Королевська – зазначила, що Закон «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів,

уповноважених видавати документи дозвільного характеру. Відповідно до вимог ч. 1 ст. 4 цього Закону, виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюється: необхідність одержання документа дозвільного характеру; дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру; платність або безоплатність видачі документа дозвільного характеру; строк прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документа дозвільного характеру; вичерпний перелік підстав для відмови у видачі та анулюванні документа дозвільного характеру (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 20.10*).

Комітет з питань соціальної політики та праці розглянув звернення керівництва виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та голови Федерації професійних спілок Хмельницької області Г. Харківського щодо складної фінансової ситуації у фонді.

За інформацією керівництва фонду, дефіцит його бюджету станом на 1 липня 2010 р. становив 606 млн грн і за прогнозами на кінець року становитиме близько 1 млрд грн.

Голова Федерації професійних спілок Хмельницької області Г. Харківський привернув увагу народних депутатів до проблем оплати листків непрацездатності та послуг із санаторно-курортного лікування, з оплати яких заборгованість перед страхувальниками станом на 1 липня 2010 р. становить близько 14,5 млн грн по області.

Члени комітету зазначили, що причинами невиконання планових показників, на їхню думку, є несправдження прогнозних макропоказників фонду оплати праці найманих працівників, істотні зміни його структури тощо. Крім цього, заходи, які вживаються правліннями та виконавчими дирекціями фондів, для забезпечення надання соціальних послуг та виплати допомоги, вважають парламентарії, є недостатніми. Проаналізувавши діяльність цих фондів, народні депутати наголосили на тому, що були штучно створені передумови погіршення їх фінансового стану (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 20.10*).

Парламентский Комитет по вопросам налоговой и таможенной политики решил перенести налогообложение депозитов физических лиц на 2015 г. Об этом заявил глава комитета, народный депутат от Партии регионов В. Хомутынник.

«Сегодня банковская система еще не готова для того, чтобы воспринимать такие новации. Я думаю, через три-четыре года мы посмотрим на ситуацию в обществе и вернемся к этому налогу», – цитирует политика пресс-служба партии (*Главком: Новости политики и экономики // В Раде считают, что банки еще*

не готови к налоговым новациям (<http://glavcom.ua>). – 2010. – 21.10).

20 жовтня під час зустрічі з представниками студентського самоврядування м. Чернігів, заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко зазначив, що Міністерство освіти та деякі ректори вищих навчальних закладів зайняли цікаву позицію стосовно виконання Закону України «Про вищу освіту» щодо питань студентського самоврядування, виконуючи його лише наполовину.

Виступаючи перед присутніми, М. Томенко зазначив, що частину Закону, яка, зокрема, передбачає представництво студентів у вчених радах вищих навчальних закладів, практично всі навчальні заклади виконали. «Натомість лише в кількох десятках ВНЗ виконується норма про виділення фінансування з бюджету відповідного навчального закладу для студентських потреб», – підкреслив він (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2010. – 20.10).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Глава держави наголошує, що країні необхідна земельна реформа. Про це В. Янукович заявив 20 жовтня, виступаючи на засіданні Регіонального комітету з економічних реформ у Рівному.

Глава держави також вказав на доцільність проведення громадських слухань з питань земельної реформи, висловивши сподівання, що відповідна ініціатива також розпочне реалізовуватися вже найближчим часом.

Звертаючись до керівників місцевої влади, Президент звернув їхню увагу на важливість організації у регіонах системи допомоги інвесторам, за якої вони могли б швидко проходити процедури реєстрації, купувати землю під будівництво та отримувати на відповідних ділянках усі потрібні комунікації (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 20.10).*

Глава держави взяв участь у церемонії відкриття фізіотерапевтичного корпусу комунального закладу «Рівненський обласний госпіталь для інвалідів війни».

Глава держави вручив начальникові госпіталю Сертифікат на систему ультразвукової діагностики. Крім того, В. Янукович вручив ключі та документи на автомобілі ветеранам Великої Вітчизняної війни.

Президент ознайомився з умовами перебування у госпіталі та поспілкувався з ветеранами. Вони розповіли Президентові, як проходять оздоровлення у цьому

закладі, а також про своє дозвілля *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 19.10).*

На Рівненщині Президент України В. Янукович взяв участь у відкритті ділянки автодороги Київ – Чоп.

Президент підкреслив, що в експлуатацію вводиться близько 190 км дороги, а до кінця року буде добудовано ще 90 км.

Глава держави перерізав символічну стрічку на знак введення в експлуатацію ділянки автодороги, після чого тут проїхала колона технологічного автотранспорту *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 19.10).*

«В Україні склалася унікальна можливість для успішного проведення системних реформ, для модернізації країни», – констатував Президент у своєму виступі на засіданні Регіонального комітету з економічних реформ у Рівному.

Глава держави відзначив, що усі попередні роки нашої незалежності центральна влада була неконсолідованою і забагато займалася «з'ясуванням політичних стосунків», замість того, щоб працювати як єдиний механізм. Останні ж п'ять років, зазначив В. Янукович, заміна принципу верховенства права принципом політичної доцільності призвела фактично до руйнації вертикалі влади *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 19.10).*

Місцеві вибори 31 жовтня мають відбутися у демократичний та прозорий спосіб. Президент України попереджає чиновників про відповідальність за порушення права громадян на вільне волевиявлення.

В. Янукович підкреслив, що чиновники зобов'язані згідно з чинним законодавством створити всі умови для того, щоб вибори відбулися спокійно та прозоро. Водночас глава держави констатував, що в країні є політичні сили, які «вже втратили і втрачають довіру українського народу».

Президент також підкреслив, що сьогодні пропонує всім сторонам партнерство, конструктивну роботу на користь держави та її інтересів, незважаючи на колір політичних сил *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 19.10).*

«Українська влада приділятиме значну увагу підтримці людей похилого віку», – заявив В. Янукович 19 жовтня у Рівному.

«Політика держави обов'язково буде спрямована на підтримку людей похилого віку», – сказав Президент, нагадавши, що в Україні проживає близько 15 млн таких громадян, серед яких особливої уваги потребують 2 млн 100 тис. ветеранів Великої Вітчизняної війни.

На сьогодні, як зазначив Президент, таких людей лишилося небагато, і з кожним роком їх кількість зменшується. Відтак влада має докласти усіх зусиль для вирішення їхніх соціальних проблем (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2010. – 19.10).

«Центральна та місцева влади мають спільно працювати над вирішенням актуальних питань розвитку Рівненської області», – зазначив Президент України у Рівному.

В. Янукович сказав, що Рівненська область розташована близько до країн Євросоюзу, а також є привабливою з точки зору видобутку корисних копалин та організації різних виробництв. «Відкриття бізнесу на Рівненщині є привабливим, але треба створити для цього умови», – наголосив Президент, підкресливши, що йдеться про відповідну роботу як на центральному, так і місцевому рівнях (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2010. – 19.10).

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив голові Державної податкової адміністрації та керівникам інших контролюючих органів взяти під особистий контроль виконання постанови Верховної Ради України про забезпечення безперешкодної діяльності ЗМІ в передвиборний період 2010 р. Про це глава уряду заявив 20 жовтня, розпочинаючи засідання уряду.

«Доручаю голові Державної податкової адміністрації та керівникам інших контролюючих органів взяти під особистий контроль виконання постанови ВР, зокрема, щодо заборони перевіряти засоби масової інформації на період передвиборної кампанії», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 20.10).

Прем'єр-міністр України Н. Азаров поручил министру юстиції А. Лавриновичу розібратися со случаями отказов в регистрации региональным ячейкам политических партий в ходе избирательной кампании.

Н. Азаров отметил, что некоторые политические силы выступают с критическими заявлениями о том, что партийным ячейкам, которые не предоставили документы о юридическом подтверждении статуса, отказывают в регистрации. «Это исключительно юридический вопрос. И власть не может вмешиваться и решать – отвечают эти факты закону или нет. По каждому случаю

свое слово должен сказать суд. Но чтобы исключить спекуляции по этому поводу, поручаю министру юстиции неотложно изучить каждый такой случай, принять обоснованные решения и обнародовать их», – сказал глава правительства (*PRESIDENT.org.ua* (<http://president.org.ua>). – 2010. – 20.10).

Прем'єр М. Азаров прогнозує прийняття Верховною Радою державного бюджету на 2011 р. на основі нового Податкового кодексу до 10 грудня. Про це він заявив в інтерв'ю Херсонській обласній державній телерадіокомпанії.

«Нас зараз затримує тільки одна обставина – це прийняття Податкового кодексу. Як тільки буде прийнято Податковий кодекс, відразу ж уряд подасть у парламент бюджет, і його буде прийнято, як я думаю, не пізніше 10 грудня», – підкреслив Прем'єр.

М. Азаров також зазначив, що після прийняття Держбюджету-2011 у керівників у регіонах буде достатньо часу для того, щоб на його основі до 1 січня розробити місцеві бюджети (*Фундація «Відкрите суспільство»* (<http://deputat.org.ua>). – 2010. – 20.10).

В переговорах о создании совместного украинско-российского предприятия по судостроению возникли трудности, которые связаны с возможностью работы верфей на полную мощность. Об этом сообщил Премьер-министр Украины Н. Азаров.

«Мы сейчас ведем переговоры о создании СП в области судостроения. Сначала вроде “загорелись”, В. Путин дал команду разобраться в этом вопросе, и оказалось, что российские судостроительные заводы загружены на треть. Поэтому тяжелая тут ситуация в принципе», – сказал он (*MIGnews.com.ua* (www.mignews.com.ua). – 2010. – 20.10).

Уряд відновив роботи з будівництва низки масштабних інфраструктурних об'єктів та поставив завдання до кінця року здати їх в експлуатацію. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров повідомив під час засідання Кабінету Міністрів України.

М. Азаров нагадав, що до кінця року буде відкрито рух автотранспорту з правого на лівий берег Дарницьким мостовим переходом, а також добудовано три нові станції метро на Куренівсько-Червоноармійській лінії. За його словами, це об'єкти, які довгий час не будувалися і є одними з вкрай необхідних для громадян столиці. М. Азаров наголосив, що новому уряду вдалося відновити роботи з будівництва таких масштабних інфраструктурних об'єктів у всій країні (*Урядовий портал* ([ww.kmi.gov.ua](http://www.kmi.gov.ua)). – 2010. – 20.10).

Кабінет Міністрів України затвердив стратегію розвитку транспортної галузі до 2020 р. Про це 20 жовтня під час брифінгу в будинку уряду повідомив міністр транспорту та зв'язку К. Єфименко.

«Метою прийняття є визначення пріоритету політики транспортної стратегії України до 2020 р., на підставі якої буде розроблено ряд цільових державних програм розвитку із визначенням конкретних джерел фінансування», – зазначив міністр.

К. Єфименко підкреслив, що стратегія враховує програмні цілі, які опрацьовані Комітетом з економічних реформ при Президентові України. За його словами, стратегія розроблена для модернізації транспортного сектору економіки, створення умов для оновлення парку рухомого складу, досягнення енергетичної ефективності у транспорті, підвищення безпеки тощо (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2010. – 20.10*).

19 жовтня у Страсбурзі відбулися зустрічі заступника глави Адміністрації Президента України А. Портнова з головою Венеціанської комісії Дж. Букіккіо, секретарем Венеціанської комісії Т. Маркертом та експертами комісії.

Українська сторона висловила вдячність представникам Венеціанської комісії за прийняття останніх рекомендацій у сфері законодавства про судоустрій та висловила побажання щодо подальшого посилення співпраці з комісією.

А. Портнов зазначив, що рекомендації Венеціанської комісії будуть підґрунтям для подальшої законодавчої роботи у сфері реформування конституційних засад судоустрою.

Заступник глави Адміністрації Президента України також провів зустріч із експертами Генерального директорату з прав людини та юридичних справ для обговорення питань підготовки проектів кримінально-процесуального кодексу України та законів України про прокуратуру і адвокатуру (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 19.10*).

У своєму виступі на засіданні Національного антикорупційного комітету міністр юстиції України О. Лавринович насамперед підкреслив правильність позиції щодо відтермінування введення в дію пакета антикорупційних законів. Обґрунтованість такого рішення, за його словами, підтвердилася як під час доопрацювання раніше ухвалених Верховною Радою законопроектів та їх розгляду на першому засіданні комітету, так і ретельної їх експертизи фахівцями Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO).

Головними причинами відтермінування, за словами міністра, стали обмеження конституційних прав громадян і створення нових корупціогенних

норм, які заохочували розвиток корупції в Україні.

Міністр юстиції зазначив, що з 79 пропозицій, висловлених експертами GRECO і які надійшли кожному з членів Національного антикорупційного комітету, «після відповідного опрацювання ми запропонували врахувати у наших проектах 62 нові рекомендації й отримали відповідне схвалення від усіх присутніх тут за столом».

Стосовно кількох неврахованих пропозицій експертів GRECO міністр юстиції зазначив, що серед них є такі, що неконкретизовані, тобто мають загальний характер, або ті, які з об'єктивних причин мають місце під час здійснення міжнародних правових експертиз подібного роду (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 20.10).*

20 жовтня відбулася зустріч заступника глави Адміністрації Президента України А. Гончарука з президентом Міжнародної федерації товариств Червоного хреста і Червоного півмісяця Т. Коное, який перебуває з візитом в Україні.

Під час зустрічі була надана позитивна оцінка співпраці Міжнародної федерації з Україною, а також роботі товариства Червоного хреста України.

А. Гончарук висловив вдячність за допомогу, що надавалася Україні через зазначені гуманітарні організації, зокрема у боротьбі з епідемією грипу, подоланні наслідків стихійних лих.

Т. Коное подякував українській стороні за високий рівень організації роботи за програмами Червоного хреста на державному рівні та окремо відзначив позитивний досвід України в їх реалізації.

Було підкреслено, що Україна має значний людський потенціал для участі як донор у міжнародних програмах допомоги Міжнародної федерації для інших країн.

А. Гончарук висловив сподівання на активну участь Міжнародної федерації товариств Червоного хреста і Червоного півмісяця у Міжнародній конференції високого рівня «Двадцять п'ять років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього», яка відбудеться у квітні 2011 р. в Києві (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 20.10).*

Міністерство аграрної політики пропонує дозволити Кабміну контролювати розмір торгових надбавок на всі продукти харчування, а не тільки соціальні. Таке положення міститься в проекті закону, розробленому Мінагрополітики.

Законопроект передбачає внесення відповідних змін до Закону «Про державну підтримку сільського господарства України».

Зокрема, передбачається встановлення норми, за якою у разі спекулятивного або узгодженого встановлення продавцями чи покупцями цін на сільгосппродукцію уряд для попередження або припинення таких дій має право обмежувати рівень торговельної націнки на оптовому і роздрібному ринках.

При цьому передбачається, що одночасно з цим Кабмін невідкладно повинен подати до парламенту проект закону про включення таких видів сільгосппродукції (товарів) у перелік об'єктів державного цінового регулювання і цей проект підлягає розгляду в парламенті як першочерговий.

Також законопроект пропонує внесення до закону норми про дострокове звільнення членів наглядової ради Аграрної біржі, які були призначені членами наглядової ради за посадою, при переході на іншу роботу, не пов'язану з діяльністю біржового ринку, у тому числі ринку сільгосппродукції (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 20.10*).

Кабінет Міністрів виділив зі стабілізаційного фонду державного бюджету 214 млн грн на придбання літаків у 2010 р. Про це заявив міністр транспорту і зв'язку К. Єфименко.

Він відзначив, що 40 млн грн з цих коштів буде виділено для сплати лізингового платежу з придбання літака Airbus-319 для Державного управління правами при Президенті України. За словами міністра, які саме літаки варто купувати, уряд вирішить найближчим часом.

К. Єфименко також відзначив, що наявні в розпорядженні ДУС літаки застаріли. «Два Ту-134 і два ІЛ-62, що є, мають вік від 32 до 37 років», – підкреслив міністр (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 20.10*).

Уряд розгляне питання завершення другої черги реконструкції і розширення Національного інституту раку. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив під час засідання Кабінету Міністрів.

За його словами, модернізація Національного інституту раку пов'язана з гострою необхідністю забезпечення потреб громадян спеціалізованою медичною допомогою. «Введення в експлуатацію цього об'єкта дозволить підвищити якість надання медичної допомоги онкологічним хворим з використанням сучасних технологій», – заявив глава уряду.

Також М. Азаров нагадав, що поточного року уряду вдалося здійснити прорив у лікуванні хворих на рак: запрацював найсучасніший в Європі Центр ядерної медицини, який дає змогу припиняти хворобу на ранніх стадіях. Другий такий центр буде здано в експлуатацію в листопаді. В «Охматдиті» буде створено клініку для пересадки кісткового мозку дітям (*Урядовий портал (ww.kmi.gov.ua). – 2010. – 20.10*).

Кабинет Министров Украины повысил заработную плату военнослужащим приблизительно на 55 % с 1 декабря. Об этом заявил министр обороны М. Ежель после заседания совета министров обороны стран-участниц СНГ в Крыму. По словам министра, деньги на эти цели выделены, постановление правительства принято. В то же время М. Ежель не уточнил, когда именно это было сделано.

Таким образом, резюмировал глава Минобороны, зарплата украинских военных будет выведена на уровень зарплаты государственных служащих (*Минпром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2010 – 20.10*).

Министр образования и науки Украины Д. Табачник приказал заведениям образования утвердить перечень платных услуг, «которые предоставляются учебным заведением или учреждением образования, с указанием времени, места, способа и порядка предоставления каждой услуги, их стоимости и лиц, ответственных за их предоставление». Об этом идет речь в приказе Министерства образования и науки Украины № 949 от 14 октября 2010 г.

Согласно документу, действие приказа распространяется на руководителей дошкольных, внешкольных, общеобразовательных, профессионально-технических, высших учебных заведений, заведений последиplomного образования и повышения квалификации, учебно-методических и других учреждений и заведений системы образования, подчиненных Минобразования. В приказе также содержится требование разместить этот перечень «в доступных для заказчиков местах».

В то же время из документа следует, что учебные заведения не смогут свободно распоряжаться поступлениями от предоставления платных услуг, а полученные деньги будут зачислены в доходы специального фонда государственного бюджета, куда до этого момента направлялись, в частности, деньги, полученные от платы за учебу студентов-контрактников (*Четверта Влада (www.4vlada.net). – 2010. – 20.10*).

ПОЛІТИКА

У Євросоюзі очікують, що майбутні місцеві вибори підтвердять демократичні основи України. Про це заявив європейський комісар з питань розширення та європейської політики сусідства Ш. Фюле у своєму заключному слові після закінчення обговорення ситуації в Україні, що відбулося 20 жовтня в Європарламенті (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 20.10*).

Судом скасовані всі постанови щодо забезпечення позову экс-керівника

Львівської об'єднаної партії «Батьківщина» І. Деньковича. Як повідомляє об'єднана партія, таке рішення 20 жовтня ухвалив Печерський суд Києва.

Зокрема, знято заборону на проведення організацією обласних конференцій та скасовано заборону для Головного управління юстиції у Львівській області вносити зміни до реєстру політичних партій, йдеться в повідомленні.

Лідер львівської «Батьківщини» Р. Ілик заявив: «Рішення Печерського суду міста Києва підтвердило наші твердження про те, що відбулося рейдерське захоплення обласного осередку партії, мета якого – не допустити “Батьківщину” на вибори».

На його думку, волевиявлення виборців області буде істотно спотворене, якщо сотні тисяч жителів Львівської області не зможуть віддати свій голос за партію Ю. Тимошенко.

Також львівська «Батьківщина» буде вимагати від обласної виборчої комісії та міськвиборчкому Львова негайного скасування реєстрації списку кандидатів до Львівської обласної та міської рад, поданого за підписом І. Деньковича (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 20.10).

Місцеві вибори в Україні можуть бути визнані недемократичними. Про це заявив лідер «Сильної України», віце-прем'єр С. Тігіпко під час свого візиту до Дніпропетровська.

У партії заявили, що маріупольський тервиборчком вже тричі невмотивовано відмовляв місцевій організації «Сильної України» в реєстрації кандидатів.

Водночас наголошується, що своїм рішенням суд зобов'язав не тільки зареєструвати кандидатів у депутати Маріупольської міськради від «Сильної України», але і внести їх у виборчі бюлетені для голосування на виборах (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 20.10).

Лідер партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко заявляє, що Україна через непрофесійні дії уряду перебуває в економічному колапсі. Про це вона сказала під час прес-конференції у Чернігові.

За словами Ю. Тимошенко, влада проводить неконтрольовану емісію грошей, не підтверджену реальним економічним зростанням. Зокрема, вона оприлюднила інформацію, що на 1 вересня обсяг емісії становив 76,7 млрд грн, на сьогодні – 83,6 млрд грн, що є третиною державного бюджету.

Вона також повідомила, що у Верховній Раді зареєстровано проект постанови про створення Тимчасової слідчої комісії для з'ясування ситуації з друком гривні. Крім того, Ю. Тимошенко спрогнозувала падіння курсу національної валюти після виборів.

За її словами, в Україні зараз «справжній економічний колапс, адже падіння іноземних інвестицій навіть порівняно з 2009 кризовим роком становить 29 %».

«Це дані не опозиції, це офіційно оприлюднена інформація Національного банку. Це цифра», – зазначила керівник партії «Батьківщина» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 20.10).

Блок Ю. Тимошенко сподівається, що демократичні країни не братимуть участь у політичній розправі над опонентами чинної української влади. Про це йдеться у заяві БЮТ з приводу затримання у Чехії экс-міністра економіки Б. Данилишина.

«Як ми уже зазначали, кримінальне переслідування членів команди Ю. Тимошенко не має під собою жодних юридичних підстав, а носить винятково політичний характер. Хочемо звернути на це особливу увагу керівників демократичних країн, «руками» яких Янукович планує здійснити черговий крок до повної політичної розправи зі своїми опонентами», – наголошується у заяві.

«Ще раз підкреслюємо, що кримінальні справи проти колишніх урядовців, зокрема і Б. Данилишина, сформовані на підставі сфальшованих матеріалів», – зазначили в БЮТ (*Сайт БЮТ* (www.byut.com.ua). – 2010. – 20.10).

Лидер партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко вважає, що введення обіцяних властью соціальних карточок має псевдосоціальний характер і негативно впливає на соціальну політику держави. Об цьому вона заявила 20 жовтня на прес-конференції в Чернігові.

«На самому ділі це буде, я вважаю, просто гуманітарна біда в нашій державі, так, як я це відчуваю. Якщо ми в третьому тисячолітті починаємо повертатися до продовольствених карточок, тут уже просто точку треба ставити», – вважає Ю. Тимошенко. «Міністр аграрної політики уряду В. Януковича вже оголосив, що після виборів такі продовольствені карточки будуть введені, вони їх називають соціальними карточками», – пояснила вона (*Главком: Новини політики і економіки // В свідомості Тимошенко не вміщуються ноу-хау від влади* (<http://glavcom.ua>). – 2010. – 20.10).

21 жовтня близько 1,5 тис. підприємців мітингують під Верховною Радою з вимогою не приймати урядовий варіант Податкового кодексу.

Люди тримають плакати: «Ми хочемо працювати чесно», «Податки вище доходів», «Третій податковий – соромний третій рейх», «Дайте нам працювати».

При цьому відсутня символіка політичних партій. Люди зустрічають народних депутатів криками «Ганьба» незалежно від їх фракційної приналежності. Усилені заходи з боку правоохоронців не спостерігаються (*Четверта Влада* (www.4vlada.net). – 2010. – 21.10).

Участники движения «Стоп цензуре!» призывают руководство парламента принять Закон «О доступе к публичной информации» на текущей сессии.

С таким письмом они 20 октября повторно обратились к спикеру В. Литвину и главам фракций, сказано в пресс-релизе движения.

Участники «Стоп цензуре!» напоминают, что ПАСЕ две недели назад приняла резолюцию, в которой призвала украинскую власть принять закон о доступе к публичной информации.

Кроме того, замглавы Администрации Президента А. Герман заверила позже, что власть сделает все, чтобы он был как можно скорее принят ВР.

В соответствии с законопроектом определена ответственность за отказ или затягивание предоставления информации и расширен круг субъектов, обязанных предоставлять и обнародовать информацию.

Под обращением подписались 450 журналистов и представители 150 общественных организаций, которые поддержали заявление журналистского движения «Стоп цензуре!», одним из требований которой является принятие такого закона (*Четверта Влада (www.4vlada.net). – 20.10*).

Коммунист Е. Волюнец направил Генпрокурору запрос по поводу возможной причастности вице-преьера С. Тигипко к организации коррупционных схем.

Депутат обращает внимание на информацию, которая появилась в ряде СМИ, об организации вице-премьером «коррупционных схем с целью получения взяток у представителей бизнес-кругов Украины».

Е. Волюнец просит Генпрокурора А. Медведько «проверить приведенные факты и в случае их подтверждения принять меры прокурорского реагирования» (*Главком: Новости политики и экономики // КПУ хочет проверить причастность Тигипко к коррупции (http://glavcom.ua). – 2010. – 20.10*).

Результаты международного аудита о пропаже 200 млн евро, полученных Украиной от Японии в рамках Киотского протокола, подтверждаются параллельной ревизией КРУ в рамках уголовного дела по расследованию использования этих денег. Теперь нынешняя власть, имея на руках как решение независимого международного аудита, которое несет более имиджевый характер, чем практический, так и результаты ревизии КРУ, инициировать уголовное дело против первых лиц Кабинета Министров Ю. Тимошенко, не опасаясь международного давления.

Так, международным аудитом деятельности Кабмина Ю. Тимошенко, который провела американская Trout Cachetis совместно с Akim Gump и Kroll Inc,

было установлено нецелевое использование 200 из 300 млн евро, полученных Украиной от японских компаний в 2009 г. за продажу установленных единиц выбросов парниковых газов (*Versii.com (www.versii.com)*). – 2010. – 21.10).

Лідер партії «Фронт змін» А. Яценюк стурбований економічними показниками України. Про це він заявив під час виступу на Інвестиційному форумі-2010.

«Інфляція у вересні – найвища за останні 12 років. Негативне торгове сальдо за два місяці зросло на 2 млрд дол.», – зазначив він.

За словами А. Яценюка, для виходу з кризи влада повинна передусім визначити точки зростання української економіки. «І це саме те питання, на яке немає відповіді ні у нинішнього Президента, ні в уряді», – зазначив політик.

Лідер «Фронту змін» прогнозує продовольчу кризу у світі. «Через два, три, п'ять років, але вона точно буде. І саме цією продовольчою кризою Україна може скористатися, адже основна точка зростання української економіки – це нова якісна аграрна політика, як всередині країни, так і щодо експорту», – наголосив А. Яценюк (*ГАРТ (www.gart.org.ua)*). – 2010. – 20.10).

Минюст офіційно зареєстрував нову общественную организацию – «Институт президента В. Ющенко «Стратегические инициативы».

Одной из задач института является создание площадки, на которой интеллектуалы проводили бы дискуссии по различным проблемам.

Согласно уставу, целью института является удовлетворение и защита социальных, экономических, образовательных, культурных и других общих интересов его членов, разработка, обоснование, представление обществу стратегических инициатив по ключевым вопросам развития Украины, ее единства, утверждения национальных ценностей в жизни государства и общества, содействие реализации европейского выбора Украины, поддержка усилий по включению Украины в европейское экономическое, политическое, социальное и интеллектуальное пространство, распространение современного понимания европейскости и украинскости во всем разнообразии их измерений (*Наш век (http://wek.com.ua)*). – 2010. – 21.10).

Семь политических сил смогли бы войти в состав Верховной Рады в случае, если бы парламентские выборы проходили в ближайшее время. Об этом свидетельствуют данные опроса, проведенного Центром Разумкова с 30 сентября по 7 октября. В опросе приняли участие 2007 респондентов.

Из его результатов следует, что Партию регионов готовы поддержать 29 % избирателей, а БЮТ – 13,5 %. Свои голоса за партию «Сильная Украина» готовы

отдать 12 % опрошенных, а за «Фронт змін» – 5,4 % респондентов. Также 3,6 % украинцев готовы проголосовать за ВО «Свобода», 3,2 % – за Блок В. Литвина, а 3,1 % – за КПУ.

Результаты проведенного опроса свидетельствуют о том, что 1,4 % граждан Украины планируют голосовать за «Нашу Украину», а 1 % – за политическую партию «Гражданская позиция».

В то же время Блок Черновецкого, «Единый центр», «За Украину», «Народную самооборону», НРУ, ПСПУ, СПУ, УНП, ХДС готовы поддержать не более 0,5 % опрошенных. Политические силы, которые не были предложены социологами, готовы поддержать 0,9 % украинцев, против всех проголосовало бы 12,2 % граждан, а не определились – 12,8 % респондентов (*Минпром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2010. – 20.10).*

Партия регионов подписала меморандум о сотрудничестве с Партией европейских социалистов. Об этом сообщил заместитель председателя парламентского Комитета по иностранным делам Л. Кожара.

По его словам, соответствующий документ был подписан в Брюсселе председателем ПР, Премьер-министром Украины Н. Азаровым и лидером Партии евросоциалистов М. Шульцем.

Л. Кожара сообщил, что Партия европейских социалистов и Партия регионов имеют общие взгляды на фундаментальные основы внутренней и внешней политики. Так, во внешней политике европейская социал-демократия выступает за Европу без границ, за сближение Украины с Европой. В отличие от более консервативных представителей Европейской народной партии, которые выступают против членства Украины в Евросоюзе. Кроме того, ЕНП критикует Российскую Федерацию и ее президента Д. Медведева, тогда как европейская социал-демократия выступает за стратегическое партнерство с Россией, отметил Л. Кожара (*Минпром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2010. – 20.10).*

Антифашистский форум Украины обратится к правительствам европейских стран с просьбой запретить въезд лидеров националистической партии «Свобода». Об этом на пресс-конференции 20 октября заявил сопредседатель форума Д. Шенцев.

«Украинские политики должны понимать, что строить свою популярность за счет апелляции к различного рода фобиям, на разжигании национализма, расизма и антисемитизма чревато серьезными последствиями. Политикам должно стать стыдно, как это принято и в Европе, эксплуатировать низменные инстинкты общества. Мы считаем, что город-герой Киев, столица европейского государства, не может быть местом, где вольготно чувствуют себя последователи Бандеры и

Шухевича», – отметил он. Также Д. Шенцев заявил: «Мы также подготовим в ближайшее время списки тех лидеров националистических движений, которые разжигают настроения нацизма, ксенофобии и антисемитизма в Украине. Этот черный список будет направлен в посольства стран Евросоюза» (*REGNUM* (www.regnum.ru)). – 2010. – 20.10).

ЕКОНОМІКА

Мінпромполітики пропонує зобов'язати «Укрнафту» і «Нафтогаз» реалізувати хімпідприємствам, азотної групи, 4,928 млрд куб. м газу за пільговими цінами для стабілізації аграрного виробництва і недопущення зростання цін на продовольчі товари. Про це сказано в проектах постанов Кабінету Міністрів, розроблених Мінпромполітики на виконання доручень уряду від 1 жовтня.

Згідно з копіями документів, міністерство пропонує, зокрема, зобов'язати «Укрнафту» реалізувати азотним підприємства 2,128 млрд куб. м газу за ціною 1633,3 грн за тис. куб. м (без ПДВ).

«Встановити, що «Укрнафта» реалізує підприємствам хімічної галузі природний газ в об'ємі 2,128 млрд куб. м для виробництва мінеральних добрив за умови їх постачань товаровиробникам агропромислового комплексу для задоволення потреб населення в сільськогосподарській продукції за цінами, рекомендованими Мінпромполітики», – сказано в проекті постанови.

Проект постанови також передбачає доручення Мінфіну спільно з Мінпаливенерго підготувати відповідні зміни до Закону «Про Державний бюджет України на 2010 р.», якими дозволити як виняток реалізацію газу власного видобутку хімічним підприємствам.

Іншим проектом постанови Кабміну Мінпромполітики пропонує зобов'язати «Нафтогаз» реалізувати азотним підприємствам у період з жовтня 2010 р. до липня 2011 р. 2,8 млрд куб. м газу за ціною, що не перевищує 135 дол. за тис. куб. м (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua)). – 2010. – 20.10).

Найближчим часом НАК «Нафтогаз» повинен сплатити 2,4 млрд грн заборгованості з платежів. Про це 20 жовтня, заявив голова Держмитслужби І. Калетнік.

«Є доручення Кабміну, і ми очікуємо найближчим часом, що «Нафтогаз» його виконає і сплатить 2,4 млрд грн», – сказав І. Калетнік.

Водночас він відзначив, що навіть без урахування заборгованого платежу НАКу, спостерігається позитивна динаміка щодо збільшення митних надходжень до бюджету.

Також І. Калетнік додав, що у 2010 р. за рахунок коригування митних коефіцієнтів до бюджету додатково надійшло понад 5 млрд грн (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2010. – 20.10).

Потенціал сільського господарства України може зрости до 40 млрд долл. Об этом заявил президент Украинской аграрной конфедерации Л. Козаченко.

«На сегодня потенциал Украины в сельском хозяйстве оценивается в 10–11 млрд долл. Это немало», – отметил он.

«Если говорить о сегодняшнем состоянии внешнего товарооборота, то у нас отрицательный баланс, и мы имеем такое досадное явление, как 4 млрд долл. отрицательного сальдо с начала года», – сказал Л. Козаченко.

По его словам, потенциал в сельском хозяйстве Украины может возрасти до 40 млрд долл., что весьма существенно.

«С учетом увеличения и населения и потребностей в питании, это могло бы повысить влияние Украины на мировую политику», – подчеркнул эксперт (*Главком: Новости политики и экономики // Потенциал агропрома может вырасти вчетверо – эксперт* (<http://glavcom.ua>). – 2010. – 21.10).

Керівник групи радників голови Національного банку (НБУ) В. Литвицький заявив, що за останніми даними, міжнародні резерви фінансової установи становлять 34,8 млрд дол.

Інтервенції НБУ на валютному ринку України у вересні становили: купівля валюти – 18,1 млн дол., продаж – 686,9 млн дол.

Обсяг операцій на міжбанківському валютному ринку України, купівля та продаж у доларовому еквіваленті, становив 17,317 млрд дол., з урахуванням операцій Держказначейства Україна.

Обсяг операцій на готівковому ринку України склав 4,359 млрд грн, у т.ч. обсяг валюти, купленої банками у населення, 1,374 млрд дол., проданої населенню – 2,985 млрд дол.

Банківські вклади фізичних осіб у вільно конвертованій валюті зросли на 521,2 млн дол. і на 30 вересня становили 15,765 млрд дол (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2010. – 20.10).

Міністерство економіки прогнозує інфляцію 1,5–1,6 % по итогам октябрю. Об этом сообщил заместитель министра экономики В. Мунтиян.

«В октябре будет (уровень инфляции) 1,5–1,6 %. Не будет, как в сентябре, 2,9 %», – подчеркнул замминистра.

Чиновник уверен, что по итогам года размеры инфляции не превысят

правительственного прогноза, который был заложен в госбюджете – 13,1 %.

В ответ на заявления оппозиции, что высокая инфляция вызывается в том числе и якобы большими размерами проводимой Национальным банком эмиссии национальной валюты, В. Мунтиян отметил, что в экономике страны недостает денежной массы, поскольку коэффициент монетизации (отношение денежной массы к ВВП) составляет 0,483, тогда как для нормальной работы финансовой системы он должен составлять 0,5.

По его мнению, денежная масса таких размеров не может быть серьезным стимулятором инфляции (*Главком: Новости политики и экономики // Минэкономики ожидает в октябре инфляцию 1,5-1,6% (http://glavcom.ua). – 2010. – 21.10).*

Украина заняла первое место по объемам финансовой помощи среди стран Восточной Европы в период мирового финансово-экономического кризиса, согласно информации МВФ.

С осени 2008 г. страна договорилась о привлечении 32,5 млрд долл. кредитов, в том числе от МВФ на 25,7 млрд долл., Всемирного банка – 3,4 млрд долл., ЕС – 1,3 млрд долл., других организаций – 2,1 млрд долл. За Украиной идет Румыния с показателем 26,3 млрд долл., Венгрия – 25,4 млрд и Польша – 20,6 млрд долл. Замыкают десятку стран Косово и Молдова.

Общий объем финансовой помощи региону эксперты МВФ оценили в 128,5 млрд долл. (*Версии.com (www.versii.com). – 2010. – 21.10).*

Вступление Украины в зону свободной торговли с Европейским Союзом на данном этапе приведет к потере 10 млрд грн ежегодно. Об этом сообщил президент Украинского клуба аграрного бизнеса А. Лисситса.

«Ради чего мы идем на уступки ЕС? Чтобы производить в Украине автомобили, которые никто не покупает? Возможно, ради того, чтобы мы производили высококачественную экспортоориентированную продукцию сельского хозяйства?» – отметил эксперт.

По его мнению, только потери от отмены пошлины на экспорт подсолнечника достигнут 2 млрд грн в год. «Это без учета потерь от отмены всех географических названий, имея в виду коньяки, бренди, сыры и многое другое. Таким образом, мы не увидим 12 видов сыров, а будем закупать их во Франции», – подытожил он (*Главком: Новости политики и экономики // ЗСТ с ЕС приведет к потере 10 млрд ежегодно – эксперт (http://glavcom.ua). – 2010. – 21.10).*

Українські банки за січень – вересень 2010 р. порівняно з відповідним періодом 2009 р. скоротили негативний фінансовий результат більш ніж у два

рази – до 10 млрд грн. Про це повідомляє Національний банк.

«Прибутки банків порівняно з відповідним періодом 2009 р. скоротилися на 7,4 % і становили 100,3 млрд грн. Витрати банків скоротилися на 14,7 % і становили 110,3 млрд грн», – сказано в повідомленні.

За даними НБУ, прибуткова частина на 85 % забезпечується за рахунок процентних прибутків, на 11 % – комісійних прибутків.

Найбільшими витратними статтями банків є процентні витрати – 47 %, відрахування в резерви – 36 %, загальні адміністративні витрати – 21 %.

На 1 жовтня 2010 р. ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій мали 176 банків, у трьох з них працює тимчасова адміністрація НБУ. У стані ліквідації перебуває 18 банків (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2010. – 20.10).

Европейская комиссия призывает Украину обеспечить прозрачность на рынке зерновых. Об этом в Брюсселе сообщил представитель Еврокомиссии Д. Кленси, комментируя введенное Украиной квотирование на экспорт зерновых.

«Эта мера – суверенное решение. Однако как член Всемирной торговой организации (ВТО) Украина должна предупреждать о таких мерах и обосновывать их, а мы потом внимательно проанализируем и проверим их на соответствие международным правилам торговли», – сказал представитель Еврокомиссии.

По его словам, в соответствии с Генеральным соглашением по тарифам и торговле, а также соглашением ВТО по сельскому хозяйству, существует очень небольшое количество причин, которые могут быть основанием для введения количественных ограничений на торговлю сельскохозяйственной продукцией, в частности зерновыми.

Он также отметил, что службы Еврокомиссии еще оценят детали принятых мер, в частности дату вступления в силу и ретроспективный эффект, и передадут, «если будет нужно, весомый мессидж украинской власти».

Представитель Еврокомиссии также высказал мнение о том, что такие решения украинской власти влияют на двусторонние переговоры о создании зоны свободной торговли (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2010. – 20.10).

«Ощадбанк» будет кредитовать по программе доступного жилья для украинцев. Об этом на пресс-конференции сообщил заместитель главы правления «Ощадбанка» А. Гришко.

По его словам, «Ощадбанк» и Государственный фонд содействия молодежному жилищному строительству подписали договор о сотрудничестве в сфере кредитования по программе строительства доступного жилья.

В исполнение государственно-целевой социально-экономической программы строительства (приобретения) доступного жилья на 2010–2017 гг. «Ощадбанком»

совместно с госфондом разработана программа, согласно которой потенциальные участники программы доступного жилья имеют возможность получить кредит на свою часть взноса. По словам А. Гришко, кредит будет предоставляться на срок до 20 лет под 16 % годовых.

Глава правления Государственного фонда содействия молодежному строительству Л. Рисухин отметил, что согласно программе 30 % нормативной стоимости жилья будет оплачиваться государством, а 70 % – желающими купить это жилье (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2010. – 20.10).